

Enhed
Center for Jura og
Internationale
Opgaver

Sagsbehandler
Maria Schultz

Koordineret med

Sagsnr.
2022 - 1209

Doknr.
763829

Dato
07-10-2023

Høringsnotat

Høringsnotat til forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love (Den nationale sikkerhedskonsulentordning og koordinationsenheden mod genopdragsrejser og ufrivillige udlandsophold, bemyndigelse til at fastsætte regler vedr. grønlandske og færøske borgere, der er dømt til anbringelse på institution i Danmark, forenkling af reglerne vedrørende børne- og ungeudvalgene m.v.)

1. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været i høring i perioden fra den 7. september 2023 til den 6. oktober 2023. Lovforslagets § 2, nr. 2, og § 3, nr. 2 og 6, har i perioden fra den 3. oktober 2023 til den 1. november 2023 været i høring. Lovforslaget har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Advokatsamfundet, Ankestyrelsen, Amnesty International, Asylret, BUPL- Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Børn og Familier, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnehusene, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Center mod Menneskehandel, Danmarks Statistik, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Handicap Forbund, Dansk Psykologforening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Stalking Center, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Advokater, Danske Handicaporganisationer (DH), Danske Regioner, Dataetisk Råd, Datatilsynet, De Anbragtes Vilkår, Den Danske Dommerforening, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet – DUKH, Det Centrale Handicapråd, Det færøske Justitsministerium, Det færøske ministerium for Børn og Uddannelse, Det færøske ministerium for Sociale Anliggender og Kultur, Det grønlandske Departement for Børn, Unge og Familier, Det grønlandske Departement for Social Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender, Det Nationale Integrationsråd, Dialog mod Vold, Domstolsstyrelsen, Exitcirklen, FADD- Foreningen af Døgn- og Dagtilbud for udsatte børn og unge, Fonden for Socialt Ansvar, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD), Foreningen af Udlændingeretsadvokater, ForældreLANDSforeningen (FBU), Hjemrejsestyrelsen, Indvandreradgivningen, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, Kirkernes Integrationstjeneste, KL, Kommunaldirektørforeningen, Kvinfor, Landsorganisationen for sociale tilbud (LOS), Lev Uden Vold, LOKK, LØFT Danmark, Mandecentret, Mino Danmark, Mødrehjælpen, Red Barnet, RED Center, Reden Stop Kvindehandel, Refugees Welcome, Rigsrevisionen, Røde Kors, Sabaah, Selveje Danmark, Socialpædagogernes Landsforbund, Socialt Leder Forum, SOS Racisme, Søstre mod Vold og Kontrol, Udbetaling Danmark, Udlændingenævnet, ULF Udviklingshæmmedes Landsforbund, Ungdommens Røde Kors, UNICEF Danmark, Vestre Landsret, Ægteskab uden grænser og Østre Landsret.

Herudover har lovforslaget været tilgængeligt på Høringsportalen.

2. Modtagne høringssvar

Der er indkommet høringssvar inden for fristen fra følgende høringssvarparter: Ankestyrelsen, Børne- og Kulturchefforeningen, Danske Regioner, Datatilsynet,

Institut for Menneskerettigheder, KL, Rigsrevisionen, SOS Racisme, Udlændingenævnet, Vestre Landsret og Østre Landsret.

Der er endvidere inden for fristen indkommet hørings svar fra 6-byerne, Aarhus Kommune, Peter Brix Vangsgaard og Caroline Adolphsen, Dataproses, Lolland Kommune og Mariagerfjord Kommune.

Efter høringsfristens udløb er endvidere indkommet hørings svar fra Joannahuset, LOKK og Københavns Kommune.

Datatilsynet, LOKK, Rigsrevisionen og Udlændingenævnet har afgivet hørings svar om, at de ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Alle hørings svar offentliggøres på Høringsportalen.

I notatet er alene medtaget de væsentligste punkter fra hørings svarene.

3. Ændringer efter høringen

På baggrund af hørings svarene er lovforslagets § 1, nr. 1, udvidet til også at omfatte personer, der er frifundet for straf efter straffelovens § 16, stk. 1, 2. pkt., og hvor retten har truffet afgørelse efter § 68, og personer hvor retten har truffet afgørelse efter straffelovens § 68, jf. § 69. Der er endvidere foretaget en ændring af lovforslagets § 1, nr. 1, således at alene personer, der har modtaget en dom til anbringelse på institution og ikke til andre foranstaltningstyper er omfattede.

På baggrund af hørings svarene er det i den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 2, i § 12 e, stk. 1, i serviceloven udgået af bestemmelsens ordlyd, at den æresrelaterede konflikt skal være opstået i Danmark.

På baggrund af hørings svarene er lovforslagets § 1, nr. 5, og § 2, nr. 19, ændret, således at den foreslåede bemyndigelse også omfatter fastsættelse af regler, når borgerens ophold på et tilbud efter serviceloven er led i gennemførelsen af en varetægtsfængsling eller fuldbyrdelse af en dom afsagt af Vestre Landsret eller Østre Landsret efter instansordningen efter hhv. den grønlandske og færøske retsplejelov.

I den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 2, nr. 5, er der i § 19, stk. 2, i retssikkerhedsloven, indsat en ny bestemmelse om, hvornår indbyggertallet opgøres for kommuner, der efter bestemmelsen foreslås at kunne beslutte, at der udpeges to stedfortrædere for hvert medlem af børne- og ungeudvalget.

På baggrund af hørings svarene er den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 3, nr. 2, blevet justeret, med henblik på at sikre udtrykkelig pligt til at vejlede børn og unge, der er fyldt 10 år, om deres adgang til at klage over en kommunal beslutning om hverken at træffe afgørelse om at en støttende indsats eller en anbringelse, når et barn eller en ung har anmodet kommunen om at blive anbragt uden for hjemmet. Bemærkningerne til bestemmelsen er videre tydeliggjort.

I den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 3, nr. 7, i § 172 a, stk. 1, i barnets lov er ordlyden blevet justeret, således at 'bekymring for æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol' erstattes med 'kendskab til eller grund til at antage, at der pågår en æresrelateret konflikt eller negativ social kontrol'. Der er tale om en ændring af teknisk karakter, som ensretter begrebsanvendelsen i forhold til barnets lov i øvrigt. Derudover er ', som følge af en æresrelateret konflikt, der er opstået i Danmark' udgået af bestemmelsens ordlyd.

I den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 3, nr. 7, i § 172 c, stk. 1, i barnets lov er ordlyden blevet justeret, således at 'bekymring for' erstattes med

'kendskab til eller grund til at antage'. Der er tale om en ændring af teknisk karakter, som ensretter begrebsanvendelsen i forhold til barnets lov i øvrigt. Derudover er ', som følge af en æresrelateret konflikt, der er opstået i Danmark' udgået af bestemmelsen ordlyd.

På baggrund af høringssvarene er den del af lovforslaget, der indeholdt en ny bestemmelse som § 9 a, stk. 5, 3. pkt., i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område vedrørende handlekommune i sager efter Haagerbørnebeskyttelseskonventionen for børn, der er født i udlandet, og hvis forældre har fælles forældremyndighed, udgået af lovforslaget.

For at sikre tydelighed om reglerne for statsrefusion i forlængelse af omlægningen af indsatsen mod hjemløshed, foreslås der med lovforslagets § 1, nr. 4, en præcisering af § 176 a, stk. 2, således at det står tydeligt, at staten refunderer 50 pct. af kommunens samlede udgifter til ophold og støtte i botilbud efter § 107 i op til seks måneder inden for en periode på ét år efter borgerens udskrivning fra en boform efter § 110, når kommunalbestyrelsen har truffet afgørelsen om botilbud efter § 107 inden borgerens udskrivning. Desuden foreslås det med lovforslagets § 1, nr. 5, at social- og boligministeren kan fastsætte nærmere regler om statsrefusion i en bekendtgørelse. Formålet med de foreslåede ændringer er at udbedre en mangel i lov nr. 482 af 12. maj 2023 samt sikre mulighed for at fastsætte regler af teknisk karakter om statsrefusionen.

Efter den offentlige høring er der med lovforslagets § 1, nr. 4, indsat et forslag til bemyndigelse til social- og boligministeren i § 79, stk. 4, i serviceloven.

Endelig er der i lovforslagets § 3, nr. 6, efter den offentlige høring indsat en ændring af § 111, stk. 1, i barnets lov, hvor der ved en fejl står opholdskommune, hvor der rettelig burde stå handlekommune.

4. Hovedpunkter i høringssvarene

4.1. Den nationale sikkerhedskonsulentordning og koordinationsenheden mod genopdragelsesrejser og ufrivillige udlandsophold

Aarhus Kommune, Børne- og Kulturchefforeningen, Caroline Adolphsen (Lektor, cand.jur., ph.d. ved Aarhus Universitet), Institut for Menneskerettigheder og Københavns Kommune støtter overordnet lovforslaget om Den Nationale Sikkerhedskonsulentordning og koordinationsenheden mod genopdragelsesrejser og ufrivillige udlandsophold.

Aarhus Kommune, Børne- og Kulturchefforeningen, Caroline Adolphsen (Lektor, cand.jur., ph.d. ved Aarhus Universitet), Institut for Menneskerettigheder og Københavns Kommune er overordnet positive over for de foreslåede ændringer.

Aarhus Kommune bemærker, at kommunen er bekymret for forslaget element om, at sikkerhedskonsulentordningen skal fungere i en ind- og udlånsordning, fordi en ordning, hvor indlånskommunen har instruktionsbeføjelsen over for sikkerhedskonsulenten, vil medføre en usmidig og uhensigtsmæssig arbejdsgang, hvor sikkerhedskonsulenterne vil skulle bruge unødvendige ressourcer på at navigere i en række kommuners forskellige instrukser m.v. Aarhus Kommune bemærker, at ordningen med ind- og udlånskommune baserer sig på et ældre notat fra Kammeradvokaten.

Aarhus Kommune bemærker endvidere, at det bør afklares, om indlånskommunerne med den foreslåede ordning kan bestille en risikovurdering hos sikkerhedskonsulenterne til brug for efterlevelse af den myndighedsopgave, som kommunerne har i medfør af § 18, stk. 3, i barnets lov, hvorefter en kommunalbestyrelse, som har viden om eller grund til at

antage, at et barn eller en ung har behov for hjælp og støtte efter barnets lov som følge af en æresrelateret konflikt eller negativ social kontrol, skal foretage en risikovurdering, inden barnets eller den unges forældre og netværk inddrages i sagen.

Aarhus Kommune bemærker desuden, at det bør fremgå tydeligt af både lovforslag og bemærkninger, at det fortsat er en mulighed, at en borger eller andre aktører fortsat kan henvende sig direkte til sikkerhedskonsulenterne for at få sparring og rådgivning, uden at hjemkommunen inddrages.

Aarhus Kommune bemærker i øvrigt, for så vidt angår kriteriet i den foreslåede § 172 a, stk. 1, og § 172 c, stk. 1, i barnets lov og den foreslåede § 12 e, stk. 1, i serviceloven om, at sikkerhedskonsulenterne og koordinationsenheden mod genopdragelsesrejser og ufrivillige udlandsophold kan rådgive i sager om genopdragelsesrejser eller ufrivillige udlandsophold som følge af en æresrelateret konflikt "der er opstået i Danmark", at det kan være vanskeligt at bevise, at en æresrelateret konflikt er opstået i Danmark. Aarhus Kommune er bekymret for, at formulering kan bruges til at afskrive kommunernes handlepligt over for borgeren.

Aarhus Kommune bemærker afslutningsvist, at beskrivelsen på side 75 i lovforslagets bemærkninger om, at en sikkerhedskonsulent, som virker i sin ansættelseskommune, i kraft af sit ansættelsesforhold vil kunne modtage de oplysninger, som ansættelseskommunen som myndighed har hjemmel til at behandle, men at sikkerhedskonsulenten vil skulle indhente samtykke fra den berørte borger til, at sikkerhedskonsulenten kan behandle den pågældendes oplysninger i en konkret sag, unødvendigt regulerer ansættelseskommunernes interne forhold.

Ankestyrelsen bemærker, at det bør overvejes at indskrive reglerne om fastlæggelse af handlekommune i kapitel tre i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område for at samle reglerne om handlekommune.

Caroline Adolphsen (Lektor, cand.jur., ph.d. ved Aarhus Universitet) bemærker vedrørende beskrivelsen af indlånsordningen i lovforslaget, at det forekommer besynderligt, at det af forarbejderne fremgår, at indlånskommunen som handlekommune for borgeren vil have instruktionsbeføjelsen over for sikkerhedskonsulenten i den konkrete sag, fordi sikkerhedskonsulenterne indlånes til kommunen som følge af deres specialiserede viden. Caroline Adolphsen vurderer, at sikkerhedskonsulentordningen vil miste sin værdi, såfremt sikkerhedskonsulenterne ikke overlades frihed i vurderingerne inden for de af indlånskommunen fastsatte rammer.

Caroline Adolphsen bemærker endvidere, at det bør fremgå mere klart af lovforslaget, at det er handlekommunen og ikke sikkerhedskonsulenten, der er ansvarlig for at sikre et samtykke til behandling af personoplysninger efter den foreslåede i bestemmelse i § 11 h i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Caroline Adolphsen bemærker desuden, at selvom der ikke er tvivl om, at sikkerhedskonsulenterne har tavshedspligt, uanset om de bistår deres egen eller andre kommuner, bør der af retssikkerhedsmæssige grunde udarbejdes tavshedspligt til sikkerhedskonsulenterne, således at de borgere, som sagerne vedrører, kan føle sig trygge ved, at der ikke i unødigt omfang flyder oplysninger mellem kommunerne.

Caroline Adolphsen bemærker i øvrigt, at den foreslåede bestemmelse i § 172 a, stk. 2, i barnets lov, hvorefter sikkerhedskonsulenten og koordinationsenheden mod genopdragelsesrejser og ufrivillige udlandsophold kan holde en samtale med barnet eller den unge uden forældremyndighedsindehaverens samtykke, stemmer overens med reglerne for børnesamtaler i øvrigt efter barnets lov, men at det bør fremgå klart i lovforslagets bemærkninger, at det alene er under selve risikovurderingen, og

ikke under behandlingen af det mindre specifikke begreb "sagen", at der kan tilbageholdes oplysninger fra forældremyndighedsindehaveren.

Caroline Adolphsen bemærker afslutningsvist, at kriteriet i de foreslåede bestemmelser i § 172 a, stk. 1, og § 172 c, stk. 1, i barnets lov, hvorefter sikkerhedskonsulenterne og koordinationsenheden mod genopdragelsesrejser og ufrivillige udlandsophold kan bistå med rådgivning, når der er "bekymring for" en æresrelateret konflikt og negativ social kontrol (§ 172 a), og "bekymring for" for at et barn eller en ung er eller er i risiko for at blive sendt på genopdragelsesrejser (§172 c), bør ændres til "kendskab til eller grund til at antage" for at sikre overensstemmelse med begrebsanvendelsen i barnets lov i øvrigt og sikre klarhed i retsgrundlaget.

KL bemærker, at det bør afklares, om indlånskommunerne i den foreslåede ordning kan bestille en risikovurdering.

KL bemærker, at der ønskes afklaring på, om lovforslaget vil medføre, at en kommune har en handlepligt, hvis en æresrelateret konflikt er opstået i udlandet.

KL bemærker endvidere vedrørende indlånskommunens instruktionsbeføjelse over for sikkerhedskonsulenten i en konkret sag, herunder at indlånskommunen vil have pligt til at føre tilsyn med det arbejde, som sikkerhedskonsulenten udfører på vegne af indlånskommunen, i praksis vil betyde, at sikkerhedskonsulenterne skal arbejde efter indlånskommunernes instrukser og skal håndtere mange forskellige arbejdsgange, hvilket kan blive en barriere for det faglige indhold i arbejdet.

KL bemærker afslutningsvist, at KL ønsker en afklaring på formålet med en "indlåns- og udlåns-kommune-ordning", når der med lovforslaget påtænkes indført hjemmel til, at sikkerhedskonsulenterne må opbevare og behandle data på andre kommuners borgere.

Københavns Kommune bemærker, at loven bør indeholde en beskrivelse af det koordinerende arbejde og den direkte handlende rolle, som koordinationsenheden mod genopdragelsesrejser og ufrivillige udlandsopholds har, når en borger returnerer til Danmark fra en genopdragelsesrejse eller et ufrivilligt udlandsophold.

Københavns Kommune bemærker endvidere, at der i lovforslaget er en uklarhed om, hvor og hvornår henholdsvis indlåns- og udlånskommunen har dataansvar.

Københavns Kommune bemærker derudover, at kommunen er bekymret over lovforslagets formuleringer vedrørende ordningen med indlåns- og udlånskommuner.

Københavns Kommune bemærker afslutningsvist, at kommunen tilslutter sig Aarhus Kommunes høringsvar.

SOS Racisme bemærker bl.a., at der skal udvises forsigtighed i vurderingen af, om børn og unge reelt er sendt på genopdragelsesrejse.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærkninger

Ministeriet skal til bemærkningerne vedrørende den i lovforslaget beskrevne indlåns- og udlånsordning bemærke, at der med lovforslaget alene lægges op til at formalisere de eksisterende rammer omkring ind- og udlån af sikkerhedskonsulenterne, når sikkerhedskonsulenterne yder rådgivning i andre kommuner end deres ansættelseskommune. Der henvises således til lovforslagets almindelige bemærkninger til den foreslåede § 172 a i barnets lov og den foreslåede § 12 c i serviceloven, hvoraf fremgår, at formålet med de foreslåede bestemmelser alene er at indføre en hjemmel i barnets lov og i serviceloven til sikkerhedskonsulenternes arbejde, således at det klart fremgår

heraf, hvornår og hvordan sikkerhedskonsulenterne vil kunne bistå med rådgivning og koordinering af konkrete sager om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Udlændinge- og Integrationsministeriet har således i bemærkningerne beskrevet, hvordan indlånsituationen ser ud, og har i den forbindelse anvendt begrebet "indlånskommune" som en faktisk beskrivelse af den indlåns- og udlånsituation, der i praksis finder sted. Der er således alene tale om en faktisk beskrivelse af indlåns- og udlånsituationen.

Til bemærkningerne om at indlåns- og udlånsordningen baserer sig på et tidligere notat udarbejdet af Kammeradvokaten, skal ministeriet bemærke, at der med de foreslåede bestemmelser i §§ 12 c-e, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og § 172 b, stk. 1, i barnets lov indføres et direkte hjemmelsgrundlag til samarbejdet.

I forhold til bemærkningerne til det i lovforslaget beskrevne om, at handlekommunen har en instruktionsbeføjelse over for sikkerhedskonsulenten, kan ministeriet henvise til lovforslagets specielle bemærkninger til § 12 d, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og § 172 b, stk. 1, i barnets lov, hvoraf fremgår, at fordi indlånskommunen er handlekommune for det berørte barn eller den unge/borger, vil indlånskommunen have instruktionsbeføjelsen over for sikkerhedskonsulenten i den konkrete sag. Indlånskommunen vil endvidere som den ansvarlige myndighed for barnets eller den unges sag have pligt til at føre tilsyn med det arbejde, som sikkerhedskonsulenten udfører på vegne af indlånskommunen. Det vil eksempelvis kunne dreje sig om sikkerhedskonsulentens koordinering af sagen, herunder hvem sikkerhedskonsulenten er i dialog med som led i sagsoplysningen.

Der henvises endvidere til de specielle bemærkninger til § 12 d, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og § 172 b, stk. 1, i barnets lov, hvoraf fremgår, at sikkerhedskonsulenterne ikke vil være en selvstændig myndighed, men alene vil kunne agere på anmodning fra en kommune i en konkret sag i kraft af deres ansættelse i deres ansættelseskommune eller indlån i en anden kommune. Sikkerhedskonsulenterne vil således ikke kunne agere i myndighedssammenhænge uden bemyndigelse hertil fra den berørte borgers handlekommune i en konkret sag.

I instruktionsbeføjelsen vil således ligge, at indlånskommunen som handlekommune vil have ansvaret for at sætte rammerne for sikkerhedskonsulentens rådgivning af kommunen, herunder indføre sikkerhedskonsulenten i sagen og instruere sikkerhedskonsulenten i, hvad der ønskes rådgivning til. Indlånskommunen vil fortsat kunne overlade sikkerhedskonsulenten frihed i vurderingerne inden for de af indlånskommunen fastsatte rammer. Det vil være op til indlånskommunen, hvordan denne benytter sig af sikkerhedskonsulentens rådgivning, herunder hvilke rammer kommunen som ansvarlig myndighed vurderer sikkerhedskonsulenten bør arbejde under.

Til bemærkningerne om, at det bør afklares, om indlånskommunerne med den foreslåede ordning kan bestille en risikovurdering hos sikkerhedskonsulenterne, bemærker ministeriet, at der med lovforslaget ikke lægges op til at indføre en ordning, hvorefter kommunerne vil kunne bestille de risikovurderinger, som kommunalbestyrelserne som myndighed er forpligtet til at udarbejde i medfør af § 18, stk. 3, i barnets lov. Sikkerhedskonsulenten vil dog på baggrund af en konkret aftale med kommunen kunne bistå med eller forstå udarbejdelsen heraf. Dette vil svare til den mulighed, kommunerne allerede i dag har for at benytte sig af sikkerhedskonsulenternes rådgivning.

Til det anførte om, at det bør fremgå tydeligt af både lovforslag og bemærkninger, at det fortsat er en mulighed, at en borger eller andre aktører

kan henvende sig direkte til sikkerhedskonsulenterne for at få sparring og rådgivning, uden at borgerens hjemkommune inddrages, kan ministeriet henvise til ordlyden i den foreslåede § 12 c, stk. 1, i serviceloven og § 172 a, stk. 1, i barnets lov, hvoraf fremgår, at sikkerhedskonsulenterne kan bistå blandt andre borgere med gratis vejledende rådgivning i konkrete sager. Der henvises endvidere til lovforslagets almindelige bemærkninger, hvoraf fremgår, at der med den foreslåede § 12 c i serviceloven og den foreslåede § 172 a i barnets lov ikke foreslås en ændring af sikkerhedskonsulenternes arbejdsområde.

Til det anførte om, at det kan være vanskeligt at bevise, at en æresrelateret konflikt er opstået i Danmark, bemærker ministeriet, at ministeriet har ladet kriteriet "som følge af en æresrelateret konflikt, der er opstået i Danmark" udgå af den foreslåede affattelse af § 12 e, stk. 1, i serviceloven samt den foreslåede affattelse af § 172 a, stk. 1, og § 172 c, stk. 1, i barnets lov.

I forhold til bemærkningerne om, at lovforslaget unødvendigt regulerer ansættelseskommunernes interne forhold, når det i lovforslaget beskrives, at en sikkerhedskonsulent, som virker i sin ansættelseskommune, vil skulle indhente samtykke fra den berørte borger til, at sikkerhedskonsulenten kan behandle den pågældendes oplysninger i en konkret sag, bemærker ministeriet, at ministeriet i bemærkningerne har beskrevet, at en sikkerhedskonsulent, der virker i sin ansættelseskommune, selv vil kunne indhente samtykke fra den pågældende borger som følge af sit ansættelsesforhold i ansættelseskommunen, for at tydeliggøre, at dette adskiller sig fra indlånsituationen, hvor det er indlånskommunen, der vil skulle indhente samtykket fra den pågældende borger.

Til forslaget om at samle reglerne om fastlæggelse af handlekommune i kapitel tre i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, bemærker ministeriet, at ministeriet vurderer, at placeringen af de foreslåede bestemmelser bør fastholdes, idet bestemmelserne om fastlæggelse af handlekommune i den situation, hvor en borger befinder sig ufrivilligt i udlandet, har nær materiel sammenhæng med indholdet i de konkrete bestemmelser og alene finder anvendelse ved brug af disse bestemmelser.

Til det anførte om, at det bør fremgå mere klart af lovforslaget, at det er handlekommunen og ikke sikkerhedskonsulenten, der er ansvarlig for at sikre et samtykke til behandling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse i § 11 h i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, bemærker ministeriet, at ministeriet har præciseret ordlyden i lovforslagets bemærkninger.

I forhold til det anførte om, at der af retssikkerhedsmæssige grunde bør udarbejdes et tavshedspålæg til sikkerhedskonsulenterne, når de virker i andre kommuner end deres ansættelseskommuner, bemærker ministeriet, at det er ministeriets vurdering, at de almindelige forvaltningsretlige regler samt databeskyttelsesforordningens regler yder borgerne tilstrækkelig beskyttelse og sikring mod, at oplysningerne flyder frit mellem myndighederne, både når sikkerhedskonsulenten virker i sin ansættelseskommune og i indlånskommunen.

Ministeriet har på baggrund af bemærkningerne om, at det bør fremgå klart i lovforslagets bemærkninger, at det alene er under selve risikovurderingen, og ikke under behandlingen af det mindre specifikke begreb "sagen", at der kan tilbageholdes oplysninger fra forældremyndighedsindehaveren, præciseret de specielle bemærkninger til § 172 a, stk. 2, og § 172 c, stk. 3, i barnets lov.

Til det anførte om, at det bør afklares, om lovforslaget vil medføre, at en kommune har en handlepligt, hvis en æresrelateret konflikt er opstået i udlandet, bemærker ministeriet, at de foreslåede bestemmelser vedrørende den nationale sikkerhedskonsulentordning og koordinationsenheden mod genopdragelsesrejser og ufrivillige udlandsophold ikke vedrører kommuners

handlepligt i sager om æresrelaterede konflikter, negativ social kontrol, genopdragelsesrejser eller ufrivillige udlandsophold. Med de foreslåede bestemmelser lægges der alene op til at lovfæste den allerede eksisterende ordning, som indebærer, at sikkerhedskonsulenterne kan bistå blandt andre kommunale myndigheder med gratis vejledende rådgivning i sager om negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter, genopdragelsesrejser eller ufrivillige udlandsophold. Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker endvidere, at det fortsat vil være frivilligt for kommunerne, om de ønsker at benytte sig af tilbuddet om rådgivning i sådanne sager.

For så vidt angår det anførte om, at loven bør indeholde en beskrivelse af det koordinerende arbejde og den direkte handlende rolle, som koordinationsenheden mod genopdragelsesrejser og ufrivillige udlandsopholds har, når en borger returnerer til Danmark fra en genopdragelsesrejse eller et ufrivilligt udlandsophold, bemærker ministeriet, at der med lovforslaget alene lægges op til at lovfæste den bemyndigelse og de beføjelser, sikkerhedskonsulenterne og koordinationsenheden allerede har i dag. Koordinationsenheden mod genopdragelsesrejser og ufrivillige udlandsophold har ikke en formel rolle ved en borgers hjemkomst fra en genopdragelsesrejse eller et ufrivilligt udlandsophold. Ministeriet bemærker dog, at borgerens handlekommune, ligesom det gælder i dag, vil kunne benytte sig af sikkerhedskonsulentens rådgivning i situationer, hvor en borger returnerer til Danmark fra en genopdragelsesrejse eller et ufrivilligt udlandsophold.

I forhold til det anførte om, at der i lovforslaget er en uklarhed om, hvor og hvornår henholdsvis indlæns- og udlænskommunen har dataansvar, bemærker ministeriet, at både ansættelseskommunen og indlænskommunen vil være selvstændigt dataansvarlige som følge af den foreslåede ordning. Der henvises til lovforslagets afsnit 3.1. om forholdet til databeskyttelsesreglerne, hvoraf fremgår, at ansættelseskommunen får en myndighedsopgave i at stille sikkerhedskonsulenternes rådgivning til rådighed for andre kommuner, som vil være en opgave, som henhører under offentlig myndighedsudøvelse i medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e. Derved bliver ansættelseskommunerne dataansvarlige for de konkrete oplysninger, sikkerhedskonsulenterne behandler som led i deres arbejde, når sikkerhedskonsulenten yder rådgivning til andre kommuner i konkrete sager om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Indlænskommunen vil ligeledes være selvstændig dataansvarlig for de oplysninger, der indgår i borgerens sag, herunder også for de oplysninger, som indlænskommunen modtager af sikkerhedskonsulentens som led i rådgivningen af kommunen med hjemmel i de i lovforslagets § 2, nr. 4, foreslåede bestemmelser i § 11 g, stk. 3, og § 11 h, stk. 3, i retssikkerhedsloven. Det vil betyde, at både ansættelseskommunen og indlænskommunen selvstændigt skal iagttage de forpligtigelser, som det påhviler en dataansvarlig at iagttage i medfør af databeskyttelsesforordningen.

For så vidt angår det anførte om, at der skal udvises forsigtighed i vurderingen af, om børn og unge reelt er sendt på genopdragelsesrejse, har ministeriet noteret sig bemærkningen. Ministeriet kan i den forbindelse oplyse, at ministeriet efter den eksterne høring har foretaget en justering af den foreslåede affattelse af § 172 a, stk. 1, og § 172 c, stk. 1, i barnets lov og bemærkningerne hertil. Af bemærkningerne fremgår således, at der kræves "kendskab til eller grund til at antage", at et barn vil have behov for støtte efter barnets lov, før sikkerhedskonsulentens eller koordinationsenheden mod genopdragelsesrejser og ufrivillige udlandsophold kan tilbyde rådgivning i sagen. "Kendskab til eller grund til at antage" vil skulle forstås i overensstemmelse med den måde, begrebet i øvrigt anvendes og forstås i § 133, stk. 1, i barnets lov og § 153 i serviceloven. Det vil betyde, at der ikke kræves et kendskab til barnets eller den unges forhold med en sådan sikkerhed, at der er en formodning om, at barnet eller den unge kan have behov for støtte efter barnets lov. Derimod vil der skulle være tale om en

antagelse, der er sagligt begrundet i barnets eller den unges forhold, som har givet grund til bekymring for barnets eller den unges udvikling eller sundhed, der betyder, at barnet eller den unge kan have behov for støtte.

4.2. Ændringer vedrørende børne- og ungeudvalgene

BKF og *KL* er generelt positive over for de foreslåede ændringer vedrørende børne- og ungeudvalgene. *KL* bemærker dog, at der er behov for, at det fremgår udtrykkeligt af bestemmelsen om adgang til at 'krydse' stedfortrædere, om en sådan beslutning skal træffes af kommunalbestyrelsen, eller om kompetencen hertil kan delegeres. *BKF* bemærker også, at de finder det ærgerligt, at det kun er kommuner over 55.000 indbyggere, der kan udpege to stedfortrædere, men at dette dog i nogen grad opvejes af forslaget om adgang til at 'krydse' stedfortrædere.

KL bemærker videre, at lovforslaget ikke indeholder adgang til at fastsætte nærmere regler om honorar for de særligt sagkyndige medlemmers tidsforbrug ifm. møder i børne- og ungeudvalget, så der sikres mere ensartet betaling for opgaven. *KL* opfordrer i sammenhæng hermed til, at dette indgår i lovforslag og henviser til tidligere fremsendt henvendelse til ministeriet herom.

Social-, Bolig- og Ældreministeriets bemærkninger

Ministeriet har på baggrund af bemærkningerne tydeliggjort, hvilke beslutninger, der skal træffes af kommunalbestyrelsen, og hvilke der kan delegeres i forhold til at 'krydse' stedfortrædere. Desuden er det tydeliggjort, at kravet om 55.000 indbyggere skal være opfyldt pr. 1. juli i de kommunale valgår, med henblik på at kommunalbestyrelserne efter valget kan udpege medlemmer og stedfortrædere til udvalget. I forhold til bemærkningerne om adgang til at fastsætte nærmere regler om honorar for de pædagogisk-psykologisk sagkyndige medlemmer af udvalget skal ministeriet bemærke, at det er ministeriets opfattelse, at eventuelle regler herom forudsætter nærmere afklaring, ligesom det er ministeriets opfattelse, at sådanne regler formentligt først vil kunne fastsættes med virkning fra 1. januar 2026, når nye børne- og ungeudvalg er udpeget. Ministeriet har derfor ikke fundet anledning til at medtaget regler herom i dette lovforslag.

4.3. Grønlandske og færøske borgere i tilbud i Danmark

Danske Regioner er positive over for forslaget.

KL er positiv over for forslaget. *KL* ønsker dog, at der skal ske visitation for grønlandske og færøske borgere, der har modtaget en dom til anbringelse på institution, på samme måde som for grønlandske og færøske borgere, der anbringes i tilbud i Danmark på baggrund af en afgørelse truffet af de sociale myndigheder i Grønland eller på Færøerne. *KL* ønsker således, at anbringelsen i et tilbud i Danmark, også når der er tale om fuldbyrdelse af en dom, er betinget af, at der indgås en aftale mellem de grønlandske eller færøske myndigheder og en dansk kommune. *KL* opfordrer endvidere til, at der etableres en kvalitetssikringsmekanisme, således at grønlandske og færøske borgere ikke risikerer at blive anbragt i tilbud, som ikke kan dække deres behov. Endelig bemærker *KL*, at magtanvendelsesreglerne skal finde anvendelse for denne målgruppe.

Lolland Kommune er fremkommet med en række bemærkninger til forslaget. Bemærkningerne drejer sig bl.a. om, at kommunen finder, at grønlandske og færøske borgere, der anbringes i et tilbud efter serviceloven i Danmark på baggrund af en kendelse eller dom afsagt af en grønlandsk eller færøsk ret, allerede er omfattet af de gældende regler.

KL, *Lolland Kommune* og *Mariagerfjord Kommune* finder ikke, at handlekommuneforpligtelsen og dermed finansieringsansvaret bør overgå fra de grønlandske myndigheder til den danske handlekommune, når en

grønlandsk eller færøsk borger under ophold på et tilbud efter serviceloven i Danmark begår kriminalitet og dømmes til anbringelse på en institution.

Mariagerfjord Kommune påpeger en række uhensigtsmæssigheder og uklarheder vedrørende grønlandske borgere, der har ophold i tilbud efter serviceloven i Danmark, på baggrund af en dom. Kommunen gør endvidere gældende, at det er uklart, hvordan reglerne i bekendtgørelse nr. 471 af 8. maj 2023 om døgnophold i tilbud i Danmark og Grønland (Grønlandsbekendtgørelsen) finder anvendelse for forannævnte gruppe af borgere.

Vestre Landsret og *Østre Landsret* har bemærket, at den foreslåede hjemmel også bør omfatte ophold i Danmark som led i gennemførelsen af en kendelse om varetægtsfængsling eller fuldbyrdelse af en dom afsagt af *Østre Landsret*, jf. instansordningen efter den færøske retsplejelov, eller *Vestre Landsret*, jf. instansordningen efter den grønlandske retsplejelov.

Social-, Bolig- og Ældreministeriets bemærkninger

Der er på baggrund af høringssvaret fra *Vestre Landsret* og *Østre Landsret* foretaget de nødvendige ændringer, således at ophold i Danmark som led i gennemførelsen af en kendelse om varetægtsfængsling eller fuldbyrdelse af en dom afsat af *Vestre Landsret* eller *Østre Landsret*, jf. instansordningen efter hhv. den grønlandske og færøske retsplejelov omfattes af forslaget.

Ministeriet skal til KL's bemærkning om, at der bør gælde samme regler vedrørende visitation for domfældte grønlandske og færøske borgere, som for borgere, der anbringes på et tilbud i Danmark på baggrund af en afgørelse fra de sociale myndigheder i Grønland eller på Færøerne, bemærke, at der er tale om to situationer, der adskiller sig grundlæggende fra hinanden. Det er bl.a. væsentligt at holde sig for øje, at såfremt en borger af en ret er dømt til anbringelse på en sikret institution, skal denne dom fuldbyrdes. Der er således ikke tale om en skønsmæssig afgørelse af, hvilket tilbud der bedst vil kunne opfylde borgerens behov. Der er derfor et fælles ansvar i Rigsfællesskabet for at sikre, at denne type af domme kan fuldbyrdes i praksis. Henset hertil og til at der kun eksisterer én sikret institution i Danmark, finder ministeriet det ikke muligt af hensyn til at sikre fuldbyrdelse i alle tilfælde at gøre opholdet for domfældte betinget af en aftale med en dansk kommune. Ministeriet vil dog i det videre arbejde med udmøntningen af den foreslåede bemyndigelse i tæt dialog med KL have fokus på, hvordan der kan tages de nødvendige hensyn til de danske kommuner og sikres den nødvendige kvalitetssikring i anbringelserne og dermed skabes et sikkert grundlag for et godt og konstruktivt samarbejde på tværs af Rigsfællesskabet.

Ministeriet kan til KL's bemærkning vedrørende magtanvendelsesreglerne bekræfte, at det er ministeriets intention, såfremt lovforslaget vedtages, at det med hjemmel i den foreslåede bemyndigelse fastsættes, at de danske magtanvendelsesregler finder anvendelse.

Ministeriet skal til de af *Mariagerfjord Kommune* anførte problemstillinger, uhensigtsmæssigheder og uklarheder bemærke, at lovforslaget netop har til formål at etablere den nødvendige bemyndigelse til, at der kan fastsættes regler, som kan håndtere de særlige forhold, der gør sig gældende for grønlandske og færøske borgere, der anbringes i tilbud efter serviceloven i Danmark på baggrund af en dom. Ministeriet skal i den forbindelse understrege, at den gældende grønlandsbekendtgørelse *ikke* finder anvendelse mht. opholdet i tilbuddet i Danmark for grønlandske og færøske borgere, der anbringes i tilbud i Danmark på baggrund af en dom, da der ikke efter gældende ret er bemyndigelse for social- og boligministeren til at fastsætte regler herom.

Ministeriet er ikke enig i det af Lolland Kommune anførte om, at domfældte grønlandske og færøske borgere allerede er omfattet af den gældende lovgivning. Ministeriet skal bemærke, at der er grundlæggende forskelle, herunder i visitationsansvar, for grønlandske og færøske borgere, der får ophold i et tilbud efter serviceloven i Danmark på baggrund af en socialretlig afgørelse truffet af de sociale myndigheder i Grønland eller på Færøerne, og for domfældte grønlandske og færøske borgere. Disse forskelle nødvendiggør, at der fastsættes særlige regler om bl.a. proces og myndighedsansvar i disse sager. Den nødvendige hjemmel hertil foreslås tilvejebragt med lovforslaget.

Ministeriet skal til det af KL, Lolland Kommune og Mariagerfjord Kommune anførte vedrørende handlekommuneansvaret for grønlandske og færøske borgere, der under ophold i Danmark på et tilbud efter serviceloven dømmes til anbringelse på en institution, bemærke, at handlekommuneansvaret og dermed finansieringsforpligtelsen efter gældende ret overgår til den danske handlekommune, når en grønlandsk eller færøsk borger under ophold i Danmark dømmes til anbringelse på en institution. Denne retstilstand ændres ikke med lovforslaget, men ministeriet er opmærksom på den negative indvirkning, som retstilstanden kan have for visse danske kommuner, og der er iværksat et arbejde med henblik på afdækning af mulige løsningsmuligheder.

4.4. Indsamling af data på social- og ældreområdet

Dansk Erhverv er positive over for de foreslåede ændringer og støtter intentionen bag forslaget og det øgede fokus på datakvalitet. I forlængelse heraf er Dansk Erhverv enige i, at kravene til dataindberetning skal fastsættes under hensyn til mindst mulig indberetningsbyrde for leverandørerne samt så vidt muligt at sikre smidige overførsler af data mellem leverandørerne og staten, som det er beskrevet i lovforslagets bemærkninger.

Børne- og Kulturchefforeningen bemærker, at de er bekymrede over den bureaukratiske opgave, der ligger i at have endnu et organ, der skal indberettes data til, når der allerede leveres en lang række data til Danmarks Statistik. *Børne- og Kulturchefforeningen* henstiller til, at der i stedet findes en løsning, hvor ministerierne kan trække allerede eksisterende data fra fx socialtilsynet og Danmarks Statistik, bl.a. fordi indberetning af oplysningerne kan blive en udgift, der pålægges kommunerne både økonomisk og tidsmæssigt.

Social-, Bolig- og Ældreministeriets bemærkninger

Ministeriet skal til Børne- og Kulturchefforeningens forslag bemærke, at der ikke er tale om, at kommunerne som følge af ændringen skal indberette data til endnu et statsligt organ. Oplysninger, som indhentes med hjemmel i retssikkerhedslovens kapitel 12, skal fortsat indberettes til Social-, Bolig- og Ældreministeriet via Danmarks Statistik, som er databehandler på vegne af ministeriet. Dette fremgår også af bemærkningerne til lovforslaget.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at ændre i lovforslaget.

4.5. Personer uden lovligt ophold der er dømt til anbringelse på en institution efter serviceloven

6-byerne kvitterer for, at der hurtigt er taget initiativ til at løse hjemmelsproblematikken i relation til borgere uden lovligt ophold, som er dømt til at modtage et tilbud efter serviceloven. *6-byerne* er dog ikke enige i det foreslåede om, at gruppen omfattes af serviceloven og foreslår, at persongruppen omfattes af udlændingemyndighedernes forpligtelse. *6-byerne* henviser til, at der bør anvendes samme løsning som mht. anbringelse af børn uden lovligt ophold. Såfremt løsningen i lovforslaget fastholdes, foreslår *6-byerne*, at staten afholder kommunernes udgifter til målgruppen.

6-byerne bemærker endvidere, at lovforslaget ikke tager højde for personer uden lovligt ophold, der er frifundet for straf på baggrund af mental retardering i højere grad, og borgere som er dømt til foranstaltning til udmøntning i kommunalt regi på baggrund af, at borgeren er fundet omfattet af straffelovens § 69.

6-byerne bemærker herudover, at lovforslaget bør begrænses til personer uden lovligt ophold, der er dømt til anbringelse på institution og ikke andre foranstaltningstyper.

Endelig bemærker 6-byerne, at personer uden lovligt ophold, der er dømt til anbringelse på institution, ikke har noget forsørgelsesgrundlag, hvilket 6-byerne finder fuldstændigt uholdbart.

Ankestyrelsen bemærker, at personer uden lovligt ophold ikke har en handlekommune, hvorfor det er uklart, hvilken kommune der bærer forpligtelsen.

KL finder det positivt, at problemstillingen søges afhjulpet. KL opfordrer dog til, at personer, der er frifundet for straf efter § 16, stk. 1, 2. pkt., i straffeloven også omfattes af forslaget. Derimod bør personer, der alene har fået en tilsynsdom ikke være omfattet. KL ønsker endvidere, at kommunerne kompenseres for udgifterne til gruppen.

Social-, Bolig- og Ældreministeriets bemærkninger

Ministeriet skal til 6-byernes forslag bemærke, at personer uden lovligt ophold, der er dømt til anbringelse på en institution efter serviceloven i lighed med personer uden lovligt ophold, der er dømt til afsoning i Kriminalforsorgens institutioner eller til retspsykiatrisk behandling, ikke er omfattet af udlændingemyndighedernes forsørgelsespligt. Dette står i modsætning til personer uden lovligt ophold, der er i udrejseposition eller på tålt ophold. Det er derfor ikke muligt at gennemføre samme løsning som mht. anbringelse af børn uden lovligt ophold.

Ministeriet har på baggrund af 6-byernes og KL's bemærkninger foretaget de nødvendige ændringer i lovforslaget, således at personer, der er frifundet for straf efter straffelovens § 16, stk. 1, 2. pkt., og hvor retten har truffet afgørelse efter § 68, eller hvor retten har truffet afgørelse efter straffelovens § 68, jf. § 69, også omfattes af lovforslaget. Ministeriet har endvidere indskrænket lovforslagets anvendelsesområde til personer uden lovligt ophold, der er dømt til anbringelse på institution og altså ikke andre foranstaltningstyper.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet kan, for så vidt angår 6-byernes bemærkning vedrørende forsørgelsesgrundlag, oplyse, at forsørgelsesydelse henhører under Beskæftigelsesministeriet, og at Social-, Bolig- og Ældreministeriet derfor har videresendt 6-byernes bemærkning til Beskæftigelsesministeriet.

Ministeriet skal til Ankestyrelsens bemærkning anføre, at det ikke af retssikkerhedsloven fremgår, at der alene kan fastlægges en handlekommune efter reglerne i retssikkerhedslovens §§ 9 og 9 a, hvis personen har lovligt ophold. Det er ministeriets opfattelse, at spørgsmålet om, hvorvidt en person har en handlekommune afgøres af den materielle lovgivning. Med lovforslagets § 2, nr. 4, foreslås, at en lille gruppe af personer uden lovligt ophold, der er dømt til anbringelse på institution, omfattes af serviceloven, hvorfor handlekommunereglerne vil finde anvendelse for denne gruppe på samme måde som for personer med lovligt ophold.

4.6. Handlekommune for personer, der får ophold på et indkvarteringssted under Udlændingestyrelsen

Ankestyrelsen opfordrer til, at der gennemføres en ændring af § 9 c, stk. 1 og 2, i retssikkerhedsloven, således at der for personer, der får ophold på et indkvarteringssted under Udlændingestyrelsen, og dermed omfattes af den i lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede § 9, stk. 3, nr. 4, i retssikkerhedsloven, gives ret til mellemkommunal refusion.

Virksomheden *Dataproces* anfører samme bemærkning som Ankestyrelsen samt opfordring til, at reglerne om mellemkommunal refusion i § 9 c, stk. 4-6, også ændres.

Social-, Bolig- og Ældreministeriets bemærkninger

Ministeriet skal til Ankestyrelsens bemærkning oplyse, at § 9 c, stk. 1 og 2, i retssikkerhedsloven vedrører mellemkommunal refusion for udgifter efter en række love på det beskæftigelsesretlige område. Bestemmelserne omhandler ikke mellemkommunal refusion for udgifter efter serviceloven. Den i lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede § 9, stk. 3, nr. 4, i retssikkerhedsloven vedrører alene sager efter serviceloven og § 115, stk. 2 og 4, jf. § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v. I sager efter serviceloven og § 115, stk. 2 og 4, jf. § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v. vil visitationskompetencen og finansieringsansvaret være samlet hos handlekommunen efter den i lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede § 9, stk. 3, nr. 4. Der vil således ikke være behov for indførelse af ret til mellemkommunal refusion som foreslået af Ankestyrelsen.

Ministeriet skal til de yderligere bemærkninger fra virksomheden *Dataproces* for så vidt angår § 9 c, stk. 4, i retssikkerhedsloven om refusion af udgifter til personer, der modtager ungestøtte efter barnets lov, bemærke, at bestemmelsen i § 9 c, stk. 4, giver handlekommunen ret til mellemkommunal refusion fra den kommune, der oprindeligt har truffet afgørelse om anbringelsen, når der iværksættes ungestøtte. Hvilken kommune der oprindeligt har truffet afgørelse om anbringelsen berøres ikke af den i lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede § 9, stk. 3, nr. 4. Ministeriet finder således ikke, at der er behov for en ændring af § 9 c, stk. 4.

Ligeledes ser ministeriet ikke grundlag for en ændring af § 9 c, stk. 5 og 6, om mellemkommunal refusion. Den foreslåede ændring, således at indkvarteringssteder under Udlændingestyrelsen ligestilles med bl.a. institutioner under sygehusvæsenet og institutioner under Kriminalforsorgen i § 9, stk. 3, i retssikkerhedsloven, vil ikke have selvstændig betydning for retten til mellemkommunal refusion efter § 9 c.

4.7. Øvrige ændringer i barnets lov

KL er generelt positiv over for lovforslaget og vurderer, at det medvirker til en mere transparent forståelse af lovgivers intentioner med ændringen. *KL* har dog samtidigt ønske om, at det i lovforslagets bemærkninger tydeliggøres, hvilke afgørelser eller beslutninger efter § 48, der vil kunne klages over, herunder at det tydeliggøres, hvad der menes med støttende indsats, og hvordan børn og unge under 10 år skal forholde sig, hvis kommunen vurderer, at barnet eller den unge hverken skal anbringes eller have en støttende indsats. Endelig har *KL* bemærkninger om forholdet mellem en anmodning eller en underretning, og finder at § 144 bør ændres, så det fremgår, at der ud over afgørelser vil kunne klages over beslutninger.

BKF bakker op om den foreslåede præcisering af § 48 i barnets lov, men vil anbefale, at Ankestyrelsen sikrer, at de har de rette socialfaglige kompetencer ifm. sådanne afgørelser, og særligt i sager hvor sagen ofte ikke kan afgøres ved juridiske vurderinger.

Peter Brix Vangsgaard og *Caroline Adolphsen* udtrykker bekymring generelt over § 48 i barnets lov og finder bestemmelsen uhensigtsmæssig, da barnet eller den unge ikke skal have ansvaret for at ansøge om hjælp og støtte. Det er

deres opfattelse, at det er de voksne omkring barnet eller den unge, der har pligten til at sikre den fornødne hjælp og støtte. Peter Brix Vangsgaard og Caroline Adolphsen finder derfor, at bestemmelsen er overflødig, da kommunalbestyrelsen har både har en tilsynsforpligtelse på børneområdet og pligt til at foretage en indledende faglig vurdering af, hvad oplysninger om et barn eller en ung skal betyde for kommunens eventuelle forpligtelse til at iværksætte den støtte – også uden forudgående anmodning eller ansøgning.

Joannahuset bemærker, at hvis børn og unge får en støttende indsats i stedet for anbringelse efter en § 48-anmodning, og de ikke vil kunne klage over en sådan afgørelse, finder Joannahuset at børn og unges retsstilling forværres med § 48 i forhold til gældende ret. Hvis det er tilfældet er det Joannahusets opfattelse, at bestemmelsen helt bør udgå af barnets lov.

Caroline Adolphsen gør endelig opmærksom på, at lovforslaget ikke indeholder ændring af reglerne om underretningspligt, som bebudet i regeringens lovprogram.

Social-, Bolig- og Ældreministeriets bemærkninger

Ministeriet skal bemærke, at børn og unge også efter de gældende regler i lov om social service kan anmode om hjælp og herunder også bede om at blive anbragt uden for hjemmet. Det fremgår af den gældende vejledning på området. Med aftalen om Børnene Først var der ønske om at tydeliggøre denne adgang. Det fremgår derfor udtrykkeligt af § 48 i barnets lov, at børn og unge kan anmode om at blive anbragt uden for hjemmet.

De foreslåede ændringer til §§ 48 og 145 i barnets lov har til formål at tydeliggøre gældende ret, dog således at det fastsættes udtrykkeligt, at adgangen til at klage omfatter børn og unge, der er fyldt 10 år. Adgangen til at klage gælder, hvis barnet eller den unge efter en anmodning om anbringelse uden for hjemmet hverken modtager en støttende indsats eller anbringes uden for hjemmet.

Ministeriet har dog på baggrund af bemærkningerne dels tydeliggjort kommunernes pligt til at vejlede om adgangen til at klage i lovteksten, samt foretaget sproglige rettelser i bemærkningerne til bestemmelserne med henblik på at tydeliggøre virkningen af de foreslåede bestemmelser i forhold til børn og unges adgang til at klage. Det er i den forbindelse tydeliggjort i bemærkningerne, at børn og unge, der er fyldt 10 år, efter barnets lov altid vil kunne klage over en afgørelse om en støttende indsats eller en anbringelse, hvis de er uenige i kommunens eller børne- og ungeudvalgets afgørelse.

I forhold til bemærkningerne om lovforslagets beskrivelse af forholdet mellem anmodning og underretning skal det bemærkes, at denne beskrivelse indgår i gældende ret. Det vil sige, at der er tale om en gengivelse af bemærkningerne til barnets lov, som ikke kan ændres. I forhold til ønsket om ændring af § 144 i barnets lov skal det bemærkes, at en sådan ændring efter ministeriets opfattelse vil skabe en generel adgang til at klage over kommunens beslutninger, hvilket efter ministeriets opfattelse ligger uden for rammerne af gældende ret og dermed vil forudsætte yderligere finansiering.

I forhold til bemærkningen om, at lovforslaget ikke indeholder en bebudet ændring af reglerne om underretningspligt i barnets lov, skal ministeriet bemærke, at denne ændring indgår i forslag til ændring af lov om frikommunenetværk og barnets lov (L 63), der blev fremsat i Folketinget den 26. oktober 2023.

4.8. Øvrige ændringer i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Ankestyrelsen har til den foreslåede bestemmelse i § 9 a, stk. 5, 3. pkt., i retssikkerhedsloven bemærket, at oplysning af, hvor et barn er bopælsregistreret i udlandet, kan vise sig vanskeligt eller umuligt.

Social-, Bolig- og Ældreministeriets bemærkninger

Ministeriet har på baggrund af Ankestyrelsens bemærkning ladet denne del af lovforslaget udgå. Handlekommunen i sager efter Haagerbørnebeskyttelseskonventionen for børn, der er født i udlandet, og hvis forældre har fælles forældremyndighed, vil i stedet skulle bestemmes ved, at Ankestyrelsen træffer afgørelse efter § 9 a, stk. 11, i retssikkerhedsloven.